

Kissfazekas Kornélia / BME Urbanisztika Tanszék

<https://urb.bme.hu/en/tanszek/munkatarsak/kissfazekas-kornelia-phd/>

A téma műfaja: tudományos /művészetelméleti

kompozíció - propaganda - népnevelés
Közterületi szobrok városi szerepe (1945-89)

A közelmúltban zsánerszobrok tucatjai lepték el a magyar városok köztereit. Úgy tűnik, sok helyen a településpolitikusok e negédes életképekkel kívánják a városlakók közhangulatát javítani.

Az államszocialista időszak során azonban a köztéri elemek más szereppel bírtak. A kommunista jelképek, Sztálin és Lenin-szobrok, felszabadulási és hősi emlékművek mellett kiemelt helyet kaptak a kultúrpolitikai üzeneteket közvetítő, értékrend és identitástudat erősítését célzó szobrok/domborművek/graffitók. Ezek között a tematizált és ellenőrzött tartalom ellenére számos művészileg értékes, a kor jegyzett képzőművészeitől származó alkotás is megtalálható volt.

Az államszocializmus idején a városépítészeti tervekben kiemelt szerepet töltöttek be a közterek, közparkok, mint a reprezentáció, az irányított politikai közéleti megmozdulások és közösségi együttlétek helyszínei, ahol a köztéri alkotásoknak is meghatározó kompozíciós szerepe volt. Vizuális és térszervező elemek voltak, melyek rendszerváltás utáni eltávolítása a terek szerkezetét megzavarta, újraértelmezésüket pedig megnehezítette.

A kutatás fő témája e köztéri képzőművészeti elemek városépítészeti szerepének értékelése; a társadalmi, politikai kontextus, a szellemi, művészeti tartalom és a fizikai, téri helyzet szempontjainak összevetésével.

Referenciák:

Balázs Bálint, Bihary Zsófia, Edelmayer Zsolt (2013) installáció és interakció - TDK dolgozat (BME)

Rényi András: A légből kapott monumentum (2000) Mozgó Világ, 2. pp.99-113.

Potó, J: Történetiszemlélet és propaganda Budapest köztéri szobrai 1945 után